

Katarina
Bistrović
Darvaš

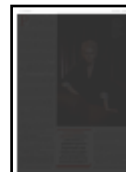
interview

'Dobro je da mladi dramski pisci imaju priliku razvijati dramski tekst u teatru'

Razgovarala ZRINKA VRABEC-MOJZEŠ Fotografije SAŠA ZINAJA/NFOTO

GLUMICA KATARINA BISTROVIĆ DARVAŠ igra u prvoj ovosezonskoj premijeri Zagrebačkog kazališta mladih - predstavi 'Nikaragva' Vida Adama Hribara u režiji Patrika Sečena, koja će praizvedbu imati 2. listopada. Radi se o tekstu razvijanom kroz ZKM-ov rezidencijalni program, a koncertno je izveden 2022. godine

Praizvedbom predstave „Nikaragva“ autora Vida Adama Hribara i u režiji Patrika Sečena, u petak, 2. listopada, Zagrebačko kazalište mladih otvorit će svoju jesensku sezonu. Radi se o tekstu razvijenom kroz ZKM-ov rezidencijalni program, koji je svoju koncertnu izvedbu imao 2022. godine. Riječ je o klasičnoj obiteljskoj drami u kojoj mladi autor oštrim, iskrenim i duhovitim jezikom razotkriva tajne jedne zagrebačke obitelji na izdisaju. Radnja se odvija u dnevnoj sobi, u kojoj likovi razgovaraju, zahvaćeni melankolijom, zaglavljani u prošlosti, u strahu od pitanja što donosi budućnost. Osim teksta, Vid Hribar potpisuje dramaturgiju i glazbu, scenograf je Matej Kniewald, a kostimografkinja Ana Mikulić. U predstavi igraju Katarina Bistровić Darvaš, Filip Nola, Sreten Mokrović, Adrian Pezdirc, Petra Svrtan, Ivan Jurković...

Uoči premijere tjednik Nacional razgovarao je s dugogodišnjom članicom ansambla ZKM-a, nagrađivanom kazališnom, televizijskom i filmskom glumicom Katarinom Bistровić Darvaš.

Iako stalna članica ansambla ZKM-a, nastupala je u više kazališnih kuća i nezavisnih skupina poput Teatra ITD, Satiričkog kazališta Kerempuh, Bacača sjenki i Eurokaza. Dugogodišnja je suradnica Kazališta Ulysses u kojem je od 2003. godine odigrala niz značajnih uloga, a jedna od posljednjih uspješnica bila je predstava „Tko se boji Virginije Woolf“ u kojoj igra s Radom Šerbedžijom. Paralelno je radila i na filmu i televiziji, a jednu od zapaženih uloga odigrala je u jednoj od najgledanijih TV serija, „Dugoj mračnoj noći“ Antuna Vrdoljaka iz 2004. Uslijedile su uloge u „Obiteljskoj stvari“, „Bitangama i princezama“, „Stipi u gostima“ te u Vrdoljakovoj seriji „Tito“ u kojoj je igrala Hertu Haass. Značajnije uloge ostvarila je u filmovima „Crna kronika ili dan žena“, „Isprani“, „Rastanak“, „Rastreseno gledanje kroz prozor“, „Okus limuna“, „Svaki put kad se rastajemo“ i „Ono sve što znaš o meni“. Uoči premijere predstave „Nikaragva“ u svojoj matičnoj kući ZKM-u, Katarina Bistровić Darvaš dala je intervju tjedniku Nacional.

NACIONAL: Zašto se obiteljska drama Vida Hribara zove „Nikaragva“?

Vjerujem da sami autori ne žele previše otkrivati o tom imenu kako bi zaintrigirali publiku. Jedino što mogu reći jest da se jedan od likova skriva iza geografije, kao što se svi likovi u ovoj drami vole skrivati od stvarnog života, ovoga sada i ovdje.

NACIONAL: Riječ je o tekstu koji je nastao u okviru rezidencijalnog programa Zagrebačkog kazališta mladih usmjerenog na razvoj i izvedbu suvremenih dramskih i glumačkih tekstova, pod nazivom „Budućnost je ovdje“. Dakle, pokazalo se da su takvi programi važni za mlade autore i potiču produkciju novih dramskih tekstova?

■ 'Nije lako pisati, za mene je pisanje, kao i stvaranje glazbe, zapravo jedno čudo. No, tko zna, možda se i ja jednom odučim za taj iskorak'

'IAKO MOŽDA IZGLEDA komorno i zatvoreno, ta predstava pršti od duhovitosti i zato mislim da će dobro proći kod publike. Baš mi je falila jedna komorna predstava'

Smatram kako je jako dobro da mladi dramski pisci dobiju takvu priliku razvijati dramski tekst unutar jedne kazališne institucije, uz višemjesečni mentorski rad sa stalnim dramaturgom ZKM-a, dramatičarom i profesorom Tomislavom Zajecom. Uvjerena sam da je to za mlade autore sjajno iskustvo, tim više što imaju prilike i testirati svoju dramsku građu, i to kroz takozvana koncertna čitanja. Ja nisam konkretno pratila razvoj samog ovog teksta, ali sam sudjelovala u njegovoj koncertnoj izvedbi 2022. godine, kada sam tumačila isti lik koji glumim u predstavi – a to je lik Majke.

NACIONAL: Što to upuštanje u nepoznato sa sasvim jednim novim tekstom znači za vas kao glumce? Budući da se radi o praizvedbi, uzora za

uloge nema – je li vam netko bio na pameti dok ste stvarali lik Majke?

Što se uzora za stvaranje nekog lika tiče, zapravo ih nemam. Inspiracija su svi ljudi. A u ovom slučaju doista nisam mogla analizirati kako je to netko drugi napravio, već sam ga gradila ispočetka i ispitivala neki svoj novi put. No nitko mi nije bio na pameti. Zapravo se iz samog teksta mogu iščitati nezadovoljstvo i mrak koji je obuzeo tu ženu i nemogućnost izlaza iz vlastite situacije u kojoj se koprcu. Tako da smo tu i Vid, i Patrik, i ja krenuli istim putem i nekako se međusobno vodimo u izgradnji tog lika, što me izuzetno veseli.

Citirat ću Tomislava Zajeca, koji je za ovaj tekst rekao da zapravo predstavlja jedan novi žanr – nešto između tragedije, komedije i sitcoma. Zapravo, to je jedan čudnovati labirint odnosa u kojem se, kada tražiš logiku, pogubiš i nađeš se u jednom bezizlaznom vrtlogu. No ti likovi jesu karikature, odnosi su toliko zamršeni i apsurdni i ponekad se toliko smijemo da ne možemo raditi. Cijeli taj proces zapravo je jako lijep, ta predstava zrije polako i sigurno i osjećam da će biti zrela za premijeru. Sada mi je zapravo žao što smo na kraju tog procesa i što ćemo završiti tu igru.

NACIONAL: Zanimljivo je da vas nekoliko ZKM-ovih veterana igrate u predstavi čiji je autor sin vašeg kolege Hrvoja Hribara, a redatelj Patrik Sečen još je i mlađi. Dakle, zavladaše su nove generacije, sa svojom estetikom i temama. Kakav je osjećaj raditi s njima i slušati Vida kao redatelja?

Vid se ne nameće kao autoritet. Znam da je autorima to često teško, ali on je vrlo hrabro sazeo tekst u želji da predstava ritmički izdrži u tako maloj dvorani. Vida, naravno, znam otkad je bio dijete, znam i Vidovu mamu i tatu, dapače, s njegovom mamom radila sam na filmu za djecu „Popravilište za roditelje“, za koji je ona pisala scenarij, kao i u nekim detektivskim dječjim serijama. I jednako kao što sam se s njom osjećala shvaćeno i zaštićeno, tako se osjećam i s Vidom. Imam osjećaj kao da je on u sebe upio neke slike i duh starog Zagreba, onakvog kakvog se s nostalgijom sjećam, iako je toliko mlađi od nas. A Patrik je, s druge strane, vrlo samozatajan, on je promatrač i zapravo je sjajno kako je izabrao svoj tim, koji čine scenograf Matej Kniewald, kostimografkinja Ana Mikulić, Dora Brkarić koja se bavi scenskim pokretom i Igor Markić-Nikolac, oblikovatelj rasvjete i videa, koji fantastično diskretno funkcionira. Ti su mladi ljudi uspjeli stvoriti jedan mali zaštićeni svijet, jednu misaonu kapsulu u kojoj nas oni promatraju dok mi oživljavamo likove. Meni je izuzetno ugodno raditi s njima jer je ta generacija zaista puna tolerancije i voli pregovarati. Dakle, ne nameću svoje ideje i zamisli, nego vole saslušati nečije tuđe mišljenje i uvažavaju ga. Istovremeno, oni imaju neki drugi senzibilitet i drugačiji humor. Ponekad mi je smiješan

taj njihov englesko-hrvatski vokabular, a čak vrlo često i ne razumijem o čemu govore. No nema nametanja ničega – svi mi zajedno pričamo, cijela ekipa – i autorski tim i glumci – zajednički tražimo „kod“ predstave.

NACIONAL: Radi se o obiteljskoj drami, raspadu jedne zagrebačke obitelji – koliko tu ima autobiografskog i koliko je to jedna opća priča rastakanja klasične obitelji u dobu u kojem živimo?

Ne znam koliko ima autobiografskog, to bi trebalo pitati Vida. No on je uspio prikazati jednu sliku zamršenih obiteljski odnosa u kojima nitko ne preuzima odgovornost za sebe. Svatko se zabio u svoj način života – ili u bijeg od stvarnosti, ili u cinizam, ili u geografiju. Time se ti odnosi još više kompliciraju. Zapravo, među tim likovima ima puno sebičnog i malo hrabrog. Ali ima puno poezije. Rekla bih da je ključna figura te obitelji moj svekar, to jest Djed, kojeg igra Sreten Mokrović. Kod tog lika najzabavnije mi je to što je ta prošla generacija puno življa od svih ostalih, koji stalno ovise o njemu jer su zapravo emotivni invalidi. Muža, koji me dovodi do ludila, igra Filip Nola. On, pak, živi u potpuno nestvarnom svijetu antike, atlasa, mašte i, kao i svi ostali likovi, zapravo uopće ne vidi ni s kim ni zašto razgovara. A to Filipu odlično ide.

NACIONAL: Zanimljivo je da mlade autore zanimaju te obiteljske teme – jedna je od takvih predstava i „Otac, majka i sin sjede za stolom i šute“ Aleksandra Švabića – dok istovremeno svi tvrde da se institucija obitelji raspada. Kako to tumačite?

Teško mi je za to dati neku opću definiciju. No jedna od meni dražih rečenica u ovom komadu, koju izgovara Majka, koja vrlo cinično promatra svijet, jest: „Obitelj je izlika za svakakva zla. Mi lupetamo i lobiramo za svakakve riječi, ali iza tih riječi samo guramo vlastiti interes.“ Mislim da koliko god je osjećaj zaštite u obitelji poželjan, ima i puno okrutne istine u toj rečenici.

NACIONAL: Radi se o komornoj predstavi koju izvodite u Maloj dvorani Polančec. Mislite li da će taj tekst zaintrigirati mladu publiku ZKM-a, jer autori se nekako ipak njima obraćaju?

'MLADI LJUDI uspjeli su stvoriti jedan mali zaštićeni svijet, jednu misaonu kapsulu u kojoj nas promatraju dok mi oživljavamo likove. Ne nameću svoje ideje, nego vole saslušati'

Svima nama koji na predstavi radimo, i mladima i starijima, to je silno zabavno pa se nadam da će tako biti i publici svih generacija. Iako možda izgleda komorno i zatvoreno, ta predstava zapravo pršti od duhovitosti i zato mislim da će jako dobro proći kod publike. Meni se to jako sviđa i, iskreno, baš mi je fali la jedna komorna predstava nakon svih onih velikih ansambl predstava u kojima igram u ZKM-u. Kao da radimo jedan na jedan, a to isto može goditi i glumcima i publici.

NACIONAL: Godinama surađujete s Teatrom Ulysses – koliko je to drugačije iskustvo? Jer i „Tko se boji Virginije Woolf“, u kojoj briljirate s Radom Šerbedžijom, također je komorna predstava, ali po klasičnom tekstu.

To je potpuno drugačije iskustvo. No ono što spaja Virginiju Woolf i ovu predstavu jest miris Becketta i njegova teatra apsurdna. U Ulyssesu se najčešće rade velike predstave, tamo je puno veći protok ljudi i umjetnika i to je uvijek jako dinamično. Volim tamo stjecati nova iskustva, vidjeti drugačije pristupe i učiti iz drugih kultura. Kad se zbroje galebovi i mi, na otvorenoj pozornici, mnogo je glasnije. Za razliku od te bučne i često glazbeno-večernje atmosfere, u ovom slučaju doista se radi u laboratorijskim uvjetima, ako zanemarim miomiris svih restorana kojima smo okruženi.

NACIONAL: Mnogi stariji glumci, poput Sretena Mokrovića, igraju i dalje u ZKM-u iako su u mirovini, a s druge strane, čini se da se ansambl Kazališta nekako bezbolno počeo pomlađivati i da su se ti mladi ljudi odlično uklopili u duh kolektiva i dobar ste spoj. Kako to tumačite?

Da, točno je da smo se pomladili i jako mi je drago što je u jednom trenutku došla velika grupa mladih ljudi koji su trenutačno shvatili kako funkcionira ZKM-a, tako da ih nije bilo teško prihvatiti i prilagoditi im se. Otpočetka su bili plodno tlo za sjeme zajedničkog rada, što je u teatru nužno. Svi su oni izuzetno marljivi, ali i kolegijalni, što je jako bitno i zato smo i uspjeli sačuvati taj zajednički duh. ZKM kroz svoj Dramski, Plesni i Lutkarski studio sustavno radi s mladima i odgaja potencijalne nove generacije kazališnih umjetnika, iako oni ne završavaju nužno u našem ansamblu. U svakom slučaju, lijepo je kada se izmiješa profesionalni rad s polaznicima naših studija, jer svi odišu istom idejom.

NACIONAL: ZKM već dulje daje priliku i vama glumcima da pišete svoje tekstove i izvodite ih u kazalištu. Jeste li došli u napast da to i sami pokušate, nakon toliko odigranih uloga?

Razmišljam o tome, ali mislim da još uvijek nisam dovoljno hrabra. U svakom slučaju, mislim da je to jako zanimljivo jer glumci imaju puno toga reći. No izuzetno cijenim autore i njihovu kreativnost. Nije lako pisati, za mene je pisanje, kao i stvaranje glazbe, zapravo jedno čudo. Uopće ne znam otkud to dolazi. No, tko zna, možda se i ja jednom odučim za taj iskorak.